

ve vztahu k novým poznatkům v jejich etiopatogenezi. Byly zmíněny možnosti využití aktivních složek rostlinných potravin a doplňků stravy v protizánětlivém a antioxidačním působení. Současně byla zdůrazněna imunologická problematika v procesu aterogeneze. Zazněla informace o doporučení Evropské společnosti pro aterosklerózu. Poznatky uvedené v tomto bloku prokazují, že prevence výživou může mít vliv i na regresi aterosklerotických změn v počátečním období onemocnění.

V druhém bloku byl zahrnut odborný program prenatální výživy, který byl věnován péči o výživu těhotných, kojících a vývoji plodu a zdravotního stavu dítěte. Byl uveden též vliv růstových faktorů a význam možných epigenetických změn. Byla též podána informace o webových stránkách Ústavu experimentální medicíny AVČR – v materiálu pro těhotné ženy „Zdravé dítě“.

Odborný program „Výživa mladé generace“ zahrnoval přehled možností monitoringu dietární expozice za minulých 25 let a nejdůležitější poznatky získané v rámci studie školního stravování v ČR v letech 2015/2016. Dále byly uvedeny výsledky ze sledování školních jídel a trendy ve skladbě jejich jídelníčků a rizika obsahu kuchyňské soli v pokrmech ve školním stravování, s návrhem jejího snižování. V rámci tohoto programu zaznělo i hodnocení mléčných potravin, nemléčných nápojů a jejich vliv na zdraví dětí. Zazněly také zajímavé výsledky státního zdravotního dozoru ve školních jídelnách. Jako závažná problematika se prokázala rizika kontaminace pokrmů látkami pocházejícími z obalů potravin.

Zajímavým sdělením byla rozvaha o nezbytnosti jednotlivých složek potravin, zejména ovoce, zeleniny a prebiotik s odvoláním na historický antropologický vývoj jednotlivých lidských populací v minulosti.

V bloku Varia zazněly informace o dietárním významu prebiotik, medu, piva a kyseliny listové a informace o monitoringu nabízené stravy v zařízeních sociálních služeb. Byly předneseny také informace o bromova-

ných retardérech hoření, jejich výskytu a možné expozici z prostředí a účincích na lidský organizmus.

V posterech byly zahrnuty významné údaje o vztahu imunity a výživy u nesdělných chorob. Dále byly uvedeny informace o dietárním přívodu vitamínu D u dětí a dospívajících v ČR a o prevalenci vybraných rizikových faktorů kardiovaskulárních onemocnění.

ZÁVĚRY KONFERENCE VaZ 2017

1. Účastníci konference doporučují zavedení sledování individuální spotřeby potravin jednotlivými vybranými skupinami obyvatel ČR v návaznosti na informace „25 let monitoringu dietární expozice“.
2. Účastníci konference doporučují uvést do praxe sledování vlivu dietární expozice na stav zdraví dětí a mladistvých.
3. Účastníci konference doporučují prosadit co nejdříve ve všech krajích ČR systematické sledování zdravotního stavu skupin dětí a mladistvých ve vztahu k rizikům vlivu cizorodých látek na jejich zdraví.

Příští konference VaZ 2018 by se měla konat opět v Teplicích ve 38. týdnu roku 2018, a to ve dnech 18. – 20. 9. 2018. Na této konferenci by měla být řešena především témata:

1. Nesdělné choroby ovlivnitelné výživou.
2. Alimentární nákazy v ČR, zejména s ohledem na nové technologie v potravinářství.

Závěrem je třeba vyslovit poděkování za vysokou odbornou úroveň všem přednášejícím i diskutujícím a také za skvělou organizaci konference VaZ 2017 realizačnímu týmu pod vedením MUDr. Jana Ševčíka i pracovníkům firmy ALWAC a.s. Teplice a taky vedení Lázní Teplice a pracovníkům lázeňského domova Beethoven.

MUDr. Bobumil Turek CSc, doc. MUDr. Igo Kajaba,
RNDr. Petr Štíma a MUDr. Jan Ševčík

ZASEDÁNÍ VÝBORU SPOLEČNOSTI HYGIENY A KOMUNITNÍ MEDICÍNY 17. 10. 2017

Ing. Bohdan Rameš (SZÚ), webmaster webu SHKM a časopisu Hygiena, seznámil výbor s chystanými změnami na webu Hygieny, které souvisejí s nákupem nového administrativního softwaru pro časopisy Hygiena a CEJPH. V této souvislosti bylo dohodnuto, že MUDr. Valenta projedná na nadcházející poradě krajských hygieniků možnost, aby mohly být **na webu SHKM odkazy na webové stránky hygienických stanic, MZČR, ZÚ a SZÚ** (případně, aby na jejich stránkách byl reciproční odkaz na web SHKM).

Pod záštitou SHKM se v roce 1917 konaly odborné konference: v září 2017 v Teplicích 21. konference „Výživa a zdraví“ s rekordní účastí 130 osob. Příští ročník bude ve dnech 18. – 20. 9. 2018. Odbornou garanci převezme po úspěšném organizátorovi MUDr. Ševčíkovi 3. LF UK a SZÚ a organizaci bude zajišťovat firma ALWAC, jako dosud.

V Chodové Plané se v listopadu konala Celostátní konference hygieny dětí a mládeže a v prosinci na LF MU v Brně Dny preventivního lékařství.

Výbor vyzývá členy SHKM, aby své zajímavé prezentace z konferencí/seminářů, které nejsou jinde dostupné, nabídli ke zveřejnění na webové stránky SHKM, kde byl pro tento účel otevřen speciální prostor (<http://www.spolecnost-hygieny.cz/lekari>). Prezentace lze posílat přímo správci stránek Ing. Bohdanu Ramešovi ze Státního zdravotního ústavu na e-mailovou adresu rames@szu.cz.

Specializační vzdělávání lékařů:

- Akreditační komise MZ pro hygienu a epidemiologii odevzdala na MZ vyžádané požadavky na hygienicko-epidemiologický kmen v rámci specializačního vzdělávání.

- Atestace z hygieny a epidemiologie se konají v roce 2017 na 3. LF UK, v roce 2018 budou na LF UK v Plzni.
- Kurs Novinky v hygieně a epidemiologii bude v roce 2018 pořádán 1. LF UK a předatestační kurz na LF UK Plzeň.

Výbor diskutoval, jak reagovat na skutečnost, že hlavní hygienička neodpověděla na druhý dopis ve věci plnění schválené strategie Zdraví 2020. Výbor v něm vyjádřil s první odpovědí zásadní nesouhlas.

MUDr. Kazmarová informovala o naplňování úkolů Akčního plánu Snižování rizik ze životního a pracovního prostředí k Národní strategii Zdraví 2020. V rámci projektů dvouleté smlouvy o spolupráci mezi MZČR a WHO (BCA 2016/2017) byl v loňském roce uspořádán mezinárodní workshop "Hodnocení vlivů na zdraví (Health Impact Assessment, HIA): posílení praxe v České republice". V tomto roce byla ustanovena pracovní skupina, která navázala na závěry workshopu a vznikl seznam priorit, podle možností postupně reali-

zovaných. Současně se podařilo prosadit do plánu aktivit BCA 2018/2019 úkol „Další kroky k posílení praxe v hodnocení vlivů na zdraví (HIA) v ČR“, který tuto realizaci částečně podpoří. Dr. Kazmarová vznesla dotaz, zda je HIA ve své komplexní podobě tématem ve výuce preventivní medicíny. Přítomní se shodli, že pravděpodobně není a bylo by dobré prezentovat téma na konferenci lékařských fakult v Brně na začátku prosince 2017.

MUDr. Valenta informoval o novele nařízení vlády k platovým předpisům, na jehož základě by měl být navýšen plat lékařům v hygienické službě a vysvětlil pozadí této novely, resp. původní plán, ze kterého byla schválena jen část. Výbor SHKM připraví k této problematice stanovisko.

Na všechny krajské hygienické stanic byl zaslán letter vysvětlující postavení a význam SHKM a propagující členství.

Výbor schválil přijetí tří nových členů.

Jaroslav Kríž

HYGIENICKÁ STANICE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY KONTROLUJE DODRŽOVÁNÍ TZV. PROTIKUŘÁCKÉHO ZÁKONA

Hygienická stanice hlavního města Prahy (HSHMP), místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví v Praze, se věnuje kontrole restauračních a stravovacích zařízení po celý rok v rámci schváleného kontrolního plánu. Důraz klade mimo jiné také na dodržování tzv. protikuřáckého zákona, tj. zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který vstoupil v účinnost letos 31. května. Celkem jsme od doby nabytí jeho účinnosti provedli v Praze 387 kontrol, jejichž součástí byla také kontrola dodržování citovaného zákona.

Z počátku jsme se, podle doporučení ministerstva zdravotnictví, zaměřovali především na kontroly preventivního charakteru. Zjištěné nedostatky jsme na místě řešili domluvou a vysvětlením nutnosti zákon akceptovat a řídit se podle něho. Odpovídalo to také dikci zákona a jeho přechodným ustanovením.

Cílená kontrola zaměřená především na dodržování protikuřáckého zákona byla provedena v rámci celostátní preventivní akce „HAD“ (Hazard, alkohol, drogy), která se uskutečnila od července do září 2017 i za účasti pražských hygieniků. Ve spolupráci s Policií ČR jsme realizovali v Praze celkem 17 kontrol. Porušení zákona jsme zjistili v celkem 5 případech. Dvakrát nebyly vnější a vnitřní prostory provozoven řádně označeny nápisy upozorňujícími na zákaz kouření. Jednou pro-

vozovatel zařízení nevyzval osobu při porušení zákazu kouření, aby přestala kouřit nebo aby prostor opustila. Ve dvou případech se vyskytli hosté, kteří nerespektovali zákaz kouření v restauraci, na místě jim proto byla udělena sankce Policií ČR. V rámci akce HAD je nadále v řízení jeden případ, který pravděpodobně skončí udělením pokuty. V celém Česku se pak na akci HAD podílelo 140 zaměstnanců krajských hygienických stanic, kteří provedli celkem 425 kontrol.

V období po nabytí účinnosti zákona jsme od občanů obdrželi celkem 24 podnětů, které se týkaly nedodržování zákona. Po vyhodnocení jsme dva předali jinému dozorovému orgánu z důvodu naší nepříslušnosti. Zbývající byly prošetřeny našimi zaměstnanci odboru hygieny výživy. U zbylých podnětů šlo povětšinou o podněty neoprávněné. V jednom případě šetření podnětu poukázalo na kouření fyzických osob v provozovně stravovacích služeb a situace se na místě řešila ve spolupráci s Policií ČR.

V kontrolách restauračních a stravovacích zařízení zaměřených mj. i na dodržování tzv. protikuřáckého zákona budeme dále pokračovat.

*RNDr. Jan Jarolímek, Ph.D., MBA
ředitel HS HMP*